

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Örigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Cui idem præfixit Origeniana, Tripartitum opus, quo Origenis narratur vita,
doctrina excutitur, scripta recensentur

Origenes

Rothomagi, 1668

XVI. & non esse absolute veritatem.

urn:nbn:de:hbz:466:1-25059

A quoque apud Photium, Cod. 117, & Pamphilus in Apologia errore hunc inter eos recensent, qui Origeni objici vulgo soliti sunt. Verba ipsa refert Iustinianus ad calcem Epistolæ ad Menam, quæ à Rufino Interprete emendata, & in orthodoxam sententiam detorta ac interpolata sunt lib. 1. *Ἐπι ἀρχῶν*, cap. 2. unde ea cap. 15. sumisit Auctor libelli De Deitate & Incarnatione Verbi, qui reperitur ad calcem Tomi 4. Augustini. Hac labe foedata sunt ista quæ supra adduximus è Tom. 2. in Iohann. p. 56. *ἕνα τοῦ αὐτοῦ καὶ ἐκδοθέν ἐκ πατρὸς ὁμοίου λόγου ἰσχυρόν, καὶ ἐκδοθέν ἐκ πατρὸς καὶ κρείττον*, καὶ μείζονος ὡς τὸν λόγον. τίς δ' αὖ ἀλλ' ὅς ἔστι τυγχάνῃ ἢ ὁ πατήρ; & hæc è Tomo 6. p. 130. ὁ γὰρ πῶς αὐτὸν πατήρ, ὁ τῶν ζώντων θεός, ὡς αὐτὸς ἰσχυρὸς ἰσχυροῦ, καὶ ἀβυσσὸς, καὶ πύσσαυ, καὶ τὸ ἰακωβ, ὁ δὲ τὸ κύριον, τὸ ἕσπερον καὶ τῆς γῆς, ὅτι πτωκὴν ἠγάπα. *Ἐστὶ δὲ ὁμοίου ἀγαθός, καὶ μείζων τῶν κτισθέντων*. Nihilò saniora istæc è lib. 5.

B contr. Cell. ὁ σωτὴρ ἰμῶν καὶ κύριος ἀκούσας ποτα, διδασκαλε ἀγαθὸν, ἀεὶ ἀπέμεινον τὸν λόγον, καὶ τὸ ἐπὶ τοῖς αὐτοῖς πατέρας, φησὶ, τί με λέγεις ἀγαθόν, ὡς εἶδες ἀγαθός, εἰ μὴ εἶς ὁ θεὸς ὁ πατήρ; εἴπαρ δὲ τὸ τοῦ λόγου, ὡς εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος, τὸ δὲ τῆς τυγχάνων, εἰρηκὼν ὁ υἱὸς τῆς ἀγαθότητος τῶν πάντων, πᾶς ἀρχὴ δυνάμεως, ἀπὸ τοῦ ἀποκεκλιμένου εἶπαρ ἡλί. τί με ἀποκεκλιμένος, κύριον γὰρ τὸν θεὸν σου ἀποκεκλιμένος, καὶ αὐτὸς μόνος λατρεύσας, ὅ καὶ ἡμεῖς καὶ πατέρες οἱ σου ἰσχυρὸς ἀποκεκλιμένον καὶ λατρεύοντα; Bonitatem illam quæ Deo Patri convenit, Christo detrahit, non tantum quatenus homo est, sed etiam quatenus est imago bonitatis Dei, hoc est, quatenus est Deus. Nullibi vero apertius quam Tom. 15. in Matth. p. 377. *ὡς μὲν ὁμοίου τὸν πατέρα*, inquit de Christo, *εἰκὼν ὅτι ἀγαθότητος*, ὡς ἢ ὁμοίου τὸν πατέρα, ὅτι ἢ τῶν πάντων ἀγαθότητος ὁμοίου αὐτὸν. ἢ καὶ μὲν ὅτι ἐστὶ πᾶς ἀγαθὸς ἀποκεκλιμένος ἰδέσθαι ἀγαθότητος τῶν θεῶν ὁμοίου τῶν σωτῆρα ὅτι εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ, ἡμεῖς ὅτι τὸ σωτὴρ ὁμοίου ἀγαθόν ἀποκεκλιμένον, καὶ ἀγαθόν ἰσχυρόν, καὶ ἀγαθόν ἰσχυρόν. πλείων γὰρ ἢ ἡμεῖς ὁμοίου τῶν ἀποκεκλιμένων ἀγαθὸν ἐν τῶν σωτῆρα, καὶ ὅτι εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος αὐτοῦ τοῦ θεοῦ, ἡμεῖς ἢ ἡμεῖς ὁμοίου τῶν ἀποκεκλιμένων ἀγαθὸν ὁμοίου τῶν σωτῆρα, ὁ πατήρ ὁ πῶς αὐτὸν με μείζων μου ὅτι εἰκὼν τῆς ἀγαθότητος ὁμοίου τοῦ θεοῦ.

Adversus ea præscribere velle, non est candoris nostri. Quam autem solaris radij comparisonem adhibuimus supra, eandem hic replicare necesse est, ut ejus de Filij bonitate sententia innotescat. Quemadmodum ergo tanto dignitate Patris inferiorem credidit Filium, quanto solaris radius Solis ipsius dignitati decedit; eandem esse bonitatis Filij rationem ad Patris bonitatem censuisse ipsum putandum est. Ut enim quamdam Solis imaginem, sed rudem & imperfectam continet ac exprimit solaris radius; pari modo imaginem paternæ bonitatis referre Filium existimavit, non perfectam quidem ac per omnia archetypo ipsi similem & æqualem, sed expressam leviter, & exemplaris præstantia longe inferiorem. Si quando igitur bonitatem Filij eandem esse docet ac Patris bonitatem, velut lib. 1. *Ἐπι ἀρχῶν* cap. 2. ubi eandem esse ait utriusque potentiam, bonitatem eandem, & quæcumque habet Pater, habere & Filium, facilis est intellectus; Filij nempe bonitatem paternæ bonitatis esse particulam & auram, è paternæ bonitate decerptam ac delibatam. Si quando Patri soli bonitatem tribuit, primigeniam bonitatem, & bonitatis intelligit principium ac fontem; Filium autem paternam tantum illa bonitate impertitum. Cu, us impietatis occasionem videtur accepisse ex male intellecto Matthæo 19. 17. & Iohann. 17. 13. & ex Platone qui *boni* nomen ad Deum peculiariter pertinere dicebat.

E XVI. Simili modo explicandum venit dogma alterum, quod ab ipso propositum refert Hieronymus, *Filium quantum ad Patrem non esse veritatem, quantum ad nos esse imaginariam* *Ver. Epist. 59. ad Avit. cap. 1.* Paria fere habet Augustinus: *Dicit præterea Origenes*, inquit, *quod Filius Dei sanctis hominibus comparatus, veritas sit; Patri collatus, mendacium.* Nec dissimilia quæ ex Epistola Decretali Palæstinorum Episcoporum representat Guido Carmelita adversus Origenistas: *Si qui sunt qui in suis tractatibus tradiderunt, quod Filius nobis comparatus sit veritas, Patri collatus mendacium, quod est Petrus & Paulus ad Salvatorem, hoc est Unigenitus Filius & Deus Verbum comparatus Patri. .... & ipsi, & dogmata ipsorum sint Ecclesia anathema.* Quibus ad stipulatur Anonymus ille defensor Origenis, quem dixi, & inter capita in ipso reprehendi solita postremum illud ponit: *ὅτι ἢ εἰκὼν τῶν θεῶν, ὡς ὁμοίου ἐκείνων, ὅ ὅτι εἰκὼν, καὶ ὁμοίου. καὶ ἡμεῖς ἡμεῖς ἀλλήλους.* *Guid. in Samm. de Har. in Her. Origen. 17.*

F *Imaginem Dei respectu ejus cuius est imago, quatenus est imago, non esse veritatem.* Videtur hæc hæresis libro 1. *Ἐπι ἀρχῶν*, cap. 2. fuisse expressa, sed Rufini artibus dissimulata, & falsa hac interpretatione obducta: *Imago ergo est invisibilis Dei Patris Salvator noster, quantum ad ipsam quidem Patrem, veritas: quantum autem ad nos, quibus revelat Patrem, imago est, per quam cognoscimus Patrem.*

XVII. Quæ Origeni dica impingi solet, negasse ipsum Patrem à Filio, Filium à Spiritu sancto, Spiritum sanctum ab Angelis, Angelos ab hominibus videri non posse, facilis expurgatu non est, si eriminantium numerus spectetur & auctoritas. Primarium hunc æ præcipuum inter ejus errores statuit Epiphanius Har. 64. cap. 4, & in Ancorato, cap. 63. ubi verba ipsa Origenis exhibet: *μαθῆτασαν*, inquit, *πᾶς ὅσα ἀπῆλθον ἀεὶ ὁμοίου εἶπαρ, ὅτι οὐκ ὁμοίου τὸν πατέρα ὁ υἱός, ἀλλὰ φησιν, εἶς οὐ δύναται ὁμοίου τὸν πατέρα ὁ υἱός, ὅ τὸ ἄριον πνεῦμα οὐ δύ-*